

Verkiezingsprogramma 2018-2022

Hart voor Bunschoten

ChristenUnie
Bunschoten-Spakenburg

Inleiding

ChristenUnie, partij in de samenleving

Verkiezingen gaan over mensen. Over u en over mij. Over onze ouders, onze kinderen, onze burens, de leerkracht op school, onze werkgever en onze werknemers. Ze gaan over ons en onze manier van samenleven.

Wij geloven dat mensen geschapen zijn door God en dat Hij ons aan elkaar gegeven heeft om samen te leven. Om een samenleving te vormen. De ChristenUnie gelooft dat het in onze samenleving om veel meer gaat dan om geld en bezit. Het gaat vooral om zinvol leven, vrijheid en veiligheid.

Wij willen geen samenleving waarin ons verteld wordt wat we moeten denken en doen, maar wij willen vrijheid om te geloven en om zelf verantwoordelijkheid te nemen. Wij willen een gemeente waar een bescheiden overheid ruimte biedt aan burgers die maatschappelijk initiatief tonen. Wij willen een wereld waarin we omzien naar elkaar. Een wereld die leefbaar blijft, ook voor onze kinderen.

Dit vatten we samen in onze kernboodschap.

De ChristenUnie:

- Zorgt dat iedereen meetelt
- Investeert in de toekomst van kinderen
- Komt op voor (godsdienst)vrijheid

Van christenen voor alle mensen

De ChristenUnie is een partij *van christenen voor alle mensen*. Wij willen iets uitstralen en doorgeven van de liefde die God heeft voor deze wereld, voor Nederland, voor Bunschoten-Spakenburg. Doe met ons mee. Geef geloof een stem!

Visie en grondslag

GEDREVEN DOOR GODS LIEFDE EN CHRISTUS' KONINGSCHAP WIL DE CHRISTENUNIE ZICH INZETTEN VOOR DE SAMENLEVING EN HET BESTUUR VAN ONS LAND. ZIJ ERKENT DAT DE OVERHEID DOOR GOD IS GEGEVEN EN IN ZIJN DIENST STAAT OM RECHT TE DOEN EN VRIJHEID EN VREDE TE BESCHERMEN, WERELDWIJD. DE CHRISTENUNIE BASEERT HAAR POLITIEKE PRINCIPES OP DE BIJBEL, GODS GEÏNSPIREERDE EN GEZAGHEBBENDE WOORD. HAAR LEDEN VERENIGEN ZICH VANUIT HET CHRISTELIJK GELOOF, ZOALS KERNACHTIG VERWOORD IN DE GELOOFSBELIJDENIS VAN NICEA.

Wij wonen in een uniek dorp waarin de ChristenUnie al vele jaren bestuursverantwoordelijkheid heeft. De ChristenUnie wil dat Bunschoten een zelfstandige gemeente blijft. Het eigen kenmerkende karakter, waaraan wij sterk hechten, kan zo het beste behouden worden. Daarnaast betekent een kleine gemeente dat de toegang tot het bestuur laagdrempelig is. Zo blijven we als gemeente dicht bij de burger staan.

Om zelfstandig te kunnen blijven moet Bunschoten een sterke gemeente zijn. Dit geldt op financieel, sociaal en bestuurlijk gebied. Soms kunnen we dit zelf en soms is daarvoor samenwerking met andere gemeenten nodig.

Het behoud van onze zelfstandigheid is een belangrijke pijler onder dit verkiezingsprogramma. We willen ons blijven inzetten voor een zelfstandig en financieel gezond Bunschoten-Spakenburg, waarbij we rekening houden met de unieke cultuur en eigenschappen van ons dorp. De museumhaven, onze botterwerf, het open landschap en een goed ondernemersklimaat zijn hier voorbeelden van.

Geef geloof een stem

De ChristenUnie Bunschoten is een plaatselijke partij van christenen voor alle inwoners van Bunschoten, Spakenburg, Eemdijk en Zevenhuizen. Daarbij is het een voordeel dat de ChristenUnie op alle politieke niveaus vertegenwoordigd is en dat wij gezamenlijk bouwen aan een politiek van hoop. Wij beseffen heel goed dat de overheid niet alle problemen kan oplossen. De samenleving is niet maakbaar. Maar de overheid is er volgens de ChristenUnie wel om het zwakke te beschermen en het sterke te reguleren, om zo vrede te stichten. De Bijbel roept ons op om ons in te zetten voor de bloei van de stad waarin we wonen (Jeremia 29:7). Om recht te doen, trouw te zijn, en nederig de weg te gaan die God van ons vraagt (Micha 6:8).

Wij willen ons met Gods hulp inzetten voor de gemeente Bunschoten. Doe met ons mee en heb net als de ChristenUnie hart voor Bunschoten!

Namens de ChristenUnie Bunschoten-Spakenburg,

Alice Kok – van de Geest
Lijsttrekker

Inhoudsopgave

Inleiding	Pag. 2
Deel 1: Een samenleving waarin iedereen meetelt	Pag. 5
Hoofdstuk 1: Sterke, zelfstandige overheid	Pag. 6
1.1 Vertrouwen	Pag. 6
1.2 De gemeente, dat zijn we samen	Pag. 7
1.3 Financiën	Pag. 7
1.4 Privacy	Pag. 8
Hoofdstuk 2: Veiligheid	Pag. 10
2.1 Een veilige samenleving	Pag. 10
Hoofdstuk 3: Zorg	Pag. 13
3.1 Volksgezondheid	Pag. 14
3.2 Zorg voor kwetsbare burgers	Pag. 14
3.3 Zorg voor vluchtelingen	Pag. 15
Hoofdstuk 4: Werk en Inkomen	Pag. 16
Deel 2: Een samenleving met toekomst voor onze kinderen	Pag. 18
Hoofdstuk 5: Gezin, jeugd en onderwijs	Pag. 19
5.1 Zorg voor kinderen en jongeren	Pag. 19
5.2 Onderwijs	Pag. 20
Hoofdstuk 6: Kunst, cultuur en sport	Pag. 22
Deel 3: Een samenleving gericht op een duurzame levensstijl	Pag. 25
Hoofdstuk 7: Economie	Pag. 26
Hoofdstuk 8: Energie, klimaat en milieu	Pag. 29
8.1 Energieke gemeente	Pag. 29
8.2 Afvalinzameling	Pag. 31
8.3 Toekomstbestendig waterbeheer	Pag. 31
Hoofdstuk 9: Wonen en ruimte	Pag. 32
9.1 Wonen	Pag. 32
9.2 Ruimte	Pag. 33
Hoofdstuk 10: Mobiliteit	Pag. 35

Deel 1

Een samenleving waarin iedereen meetelt

Waar staat de ChristenUnie voor?

We kiezen voor een Bunschoten waar iedereen zich thuis voelt. Daarom willen we werken aan een inclusieve samenleving, waarin iedereen gelijkwaardig is en meetelt: mensen met een beperking, zorgbehoevende ouderen en mensen met afstand tot de arbeidsmarkt, mensen die al vele generaties in onze gemeente wonen en nieuwkomers zoals immigranten en vluchtelingen. Bunschoten moet het veilige dorp blijven wat zij is, met een betrouwbare en stabiele overheid die het met elkaar samenleven moet bevorderen. De ChristenUnie staat voor een zelfstandig Bunschoten waaraan iedereen een bijdrage levert. Het nemen van verantwoordelijkheid, initiatieven vanuit de samenleving en vrijwilligerswerk willen we stimuleren en waar mogelijk drempels wegnemen. De samenleving zijn we met elkaar. Samen werken en samen leven is ons motto.

Hoofdstuk 1: Een sterke, zelfstandige en op burgers gerichte overheid

Waar staat de ChristenUnie voor?

Bij de ChristenUnie staat de samenleving centraal. Een samenleving die niet het werk is van de overheid maar van mensen en maatschappelijke verbanden.

De gemeente heeft dus een bescheiden rol en heeft vooral als taak de kracht in de samenleving te versterken en staat daarom naast mensen. Om te wijzen op de eigen verantwoordelijkheid maar ook om mee te denken, te stimuleren en te ondersteunen waar dat nodig is. Dit vraagt om maatwerk: de een heeft die ondersteuning sneller nodig dan de ander. En voor kwetsbare mensen die het echt niet zelf of samen met anderen kunnen, biedt de overheid een vangnet.

Burgers moeten een beroep kunnen doen op de overheid als hun vrijheid, veiligheid of bestaanszekerheid in het geding is. Om die reden is het goed dat de overheid op een aantal belangrijke terreinen ook grenzen aangeeft, handhaaft, normeert en kadert.

Wat betekent dit voor ons dorp als het gaat om:

1.1 Vertrouwen

Het vertrouwen in de politiek en in de overheid staat onder druk. De ChristenUnie ziet dat en neemt dat serieus. Wij zijn ervan overtuigd dat goed bestuur en sterk moreel en integer leiderschap de basis vormen voor een bloeiende samenleving. Net zo belangrijk is een samenleving die zich realiseert dat een overheid niet alles kan oplossen en zelf ook verantwoordelijkheid neemt.

De ChristenUnie zet in haar werk in de gemeenteraad in op luisteren en samenwerken. Het wel of niet deelnemen in een coalitie is daarbij niet doorslaggevend. Het innemen van standpunten in de raad wordt primair bepaald door de uitgangspunten van de partij, die onder andere zijn vastgelegd in het verkiezingsprogramma. De ChristenUnie wil als betrouwbaar en constructief bekend staan in Bunschoten.

De ChristenUnie wil:

- Open, herkenbaar en betrokken aanwezig zijn in Bunschoten.
- Dat gemeenteraad en openbaar bestuur inzetten op goede relaties met de inwoners.
- Ervoor zorgen dat politieke processen zoveel mogelijk in de openbaarheid plaatsvinden.
- Streven naar een coalitieakkoord op hoofdlijnen, zodat er voor alle partijen ruimte is voor invloed op beleid.
- De bereikbaarheid en dienstverlening van de gemeente hoge prioriteit geven.
- Het onderwerp integriteit continu aandacht geven.
- Het werken op zondag door het gemeentepersoneel beperken. Met de wens van medewerkers voor kerkbezoek wordt rekening gehouden bij noodzakelijke zondagsarbeid.

1.2 De gemeente, dat zijn we samen

De ChristenUnie wil dat inwoners zoveel mogelijk zelf verantwoordelijkheid nemen voor het eigen handelen en - samen met anderen en de overheid - de zorg voor de samenleving oppakken.

De gemeente moet op haar beurt dan wel open staan voor initiatieven van inwoners, maar ook voor initiatieven van instellingen, bedrijven en kerken. Vooral als die het algemeen belang op het oog hebben. Hierbij past een overheid die meedenkt, participeert, drempels verlaagt en faciliteert. De

ChristenUnie stimuleert dat inwoners zelf verantwoordelijkheden op zich nemen op het gebied van duurzaamheid, zorg, lokale economie of wijkbeheer. Meer verantwoordelijkheid van inwoners vraagt om minder regels van de gemeente, om minder administratieve lasten en bureaucratie. Kortom een college en raad die durven los te laten.

Overheid en inwoner

De gemeente heeft een aantal belangrijke kerntaken, zoals veiligheid, (jeugd-)zorg, maatschappelijke ondersteuning, ruimtelijke ordening en duurzaamheid. Zelfs bij die taken waar zij een primaire verantwoordelijkheid heeft, zoekt zij steeds zoveel mogelijk samenwerking met de samenleving.

De ChristenUnie wil:

- Ruimte voor inwoners die verantwoordelijkheden op zich nemen op het gebied van duurzaamheid, energie, zorg, lokale economie of wijkbeheer.
- Een betrouwbare overheid die ruimte geeft aan ondernemers en particulier initiatief.
- Heldere procesafspraken bij burgerparticipatie.
- Dat de gemeente bij schriftelijke communicatie met inwoners eenvoudig Nederlands gebruikt.

Een verantwoordelijke samenleving

We waarderen de lokale gemeenschap van Bunschoten-Spakenburg en hechten aan het eigen karakter van dit dorp. De zelfstandigheid van onze gemeente vinden wij een groot goed en wij zullen dit tot het uiterste verdedigen. Voor het behoud van onze zelfstandigheid is een sterk en stabiel gemeentebestuur in ieder geval noodzakelijk.

Tegelijkertijd zoeken we altijd de constructieve samenwerking met de omliggende gemeenten in de regio. Ook samenwerking met de provincie komt in het vizier als we het in de eigen gemeente of de regio niet kunnen realiseren.

De ChristenUnie wil:

- De bestuurskracht versterken, waarbij wij uitgaan van een wethouderformatie van 3 Fte.
- Blijvende deelname van niet-raadsleden als burgerleden in de commissies.
- Onderzoek doen naar een passend proces om te komen tot een efficiënte en zorgvuldige besluitvorming.

1.3 Financiën

Van de gemeente verwachten wij dat zij een betrouwbare, goede rentmeester is van de beschikbare middelen. Structurele uitgaven, zoals voor wegen en onderwijshuisvesting, moeten kunnen worden betaald uit vaste inkomsten. Alle burgers betalen mee, hetzij via de afdracht van de rijksoverheid, hetzij via de gemeentelijke belastingen zoals de Onroerende Zaak Belasting (ozb). Uiteraard is er voor mensen met weinig financiële draagkracht, maatwerk mogelijk.

In de afgelopen periode is het takenpakket van de gemeenten flink uitgebreid. Hierbij zijn de financiële risico's toegenomen. De mogelijkheden deze op te vangen zijn gericht op efficiënte vergroting door integraal de taken die de gemeente heeft op sociaal gebied, in de openbare ruimte en op het terrein van veiligheid in te vullen. Daarmee is de noodzaak versterkt om alle risico's beter in beeld te brengen en te beheersen. Toekomstige generaties mogen niet worden opgezadeld met de gevolgen van slecht (financieel) beleid van hun voorgangers.

De bestuurlijke samenwerking met Leusden, Putten en Nijkerk lijkt zijn vruchten af te werpen. In de komende periode wil de ChristenUnie dit evalueren.

Politiek is kiezen

Het begint allemaal met het inzichtelijk maken in de begroting en jaarrekening welke prestaties voor de beschikbare financiën worden uitgevoerd en zijn gerealiseerd. Er zijn altijd meer wensen dan er geld beschikbaar is. De gemeenteraad moet zorgvuldig de verschillende wensen, noden en belangen kunnen afwegen. Bij bezuinigingen moeten de posten die te maken hebben met de nood van individuele inwoners, zorg, veiligheid, beheer en onderhoud van bestaande voorzieningen worden ontzien. De gemeente, als ambtelijke organisatie, moet blijven werken aan doelgerichtheid en efficiëntie. Rekenkameronderzoeken kunnen daarbij behulpzaam zijn, mits ze gericht worden ingezet en geen (politiek) doel op zich worden.

De ChristenUnie wil:

- ⊕ Handhaving van een zodanige financiële situatie dat de zelfstandige positie van de gemeente niet in gevaar komt.
- ⊕ Voldoende reserves en voorzieningen om financiële schokken op te kunnen vangen.
- ⊕ Handhaving van een ruimhartig vrijstellingenbeleid waar gemeentelijke heffingen een (te) grote last vormen, bijvoorbeeld bij mensen met een minimum inkomen.
- ⊕ Waar nodig inwoners en organisaties die in aanmerking komen voor subsidie, helpen de weg naar die subsidies te vinden.
- ⊕ Dat de lokale lastendruk in principe niet meer stijgt dan de inflatiecorrectie.
- ⊕ Dat de dienstverlening van de gemeente (onder andere leges) zoveel mogelijk kostendekkend is.
- ⊕ Dat bij inkoopbeleid in Bunschoten duurzame criteria een harde eis zijn. Hierdoor is er aandacht voor Fair Trade-producten, social return on investment, maatschappelijk verantwoord ondernemen en de (zorg)inkooporganisaties, die dan de Cao-lonen kunnen volgen.
- ⊕ Bij uitgaven blijvend kritisch zijn op:
  - Bekostigen van projecten.
  - Subsidiëren van organisaties en activiteiten die ook met privaat geld kunnen worden bekostigd.
  - De inhuur van externe projectmanagers, adviesbureaus en dergelijke.

1.4 Privacy

Bescherming van persoonsgegevens

Voor een goede vervulling van de toegenomen wettelijke taken en verplichtingen heeft de gemeente de beschikking over veel gevoelige persoonsgegevens. Het koppelen van gegevens is nodig om snel de juiste zorg te kunnen leveren. Onduidelijke privacyregels leiden ertoe dat zorgverleners de veilige kant kiezen en daarmee goede hulpverlening in de weg staan.

Voor het vertrouwen in de overheid is het tegelijk van het grootste belang dat zorgvuldig met deze gegevens wordt omgegaan. Burgers hebben recht op bescherming van persoonsgegevens en moeten daarom goed geïnformeerd worden over wat er met hun gegevens gebeurt.

De ChristenUnie wil:

- ⊕ Dat elke medewerker van de gemeente die werkt met gevoelige persoonsgegevens, een privacy-training volgt of een dergelijke training heeft gevolgd, en werkinstructies ontvangt om een zorgvuldige omgang met deze persoonsgegevens te waarborgen.
- ⊕ Dat medewerkers in het sociaal domein cliënten, zowel schriftelijk als mondeling, op hun rechten wijzen op het gebied van privacy.

- Dat het vergroten van het privacy-bewustzijn in de gemeentelijke organisatie een belangrijk onderdeel uitmaakt van de werkzaamheden van de privacy-officer en/of de Functionaris voor Gegevensbescherming.
- Dat de gemeente heldere privacy-statements opstelt.
- Dat niet de angst voor boetes, maar een intrinsieke motivatie om zorgvuldig om te gaan met persoonsgegevens de basis moet vormen voor het voldoen aan privacywetgeving.

Hoofdstuk 2: Veiligheid en Openbare orde

Waar staat de ChristenUnie voor?

Als inwoner van Bunschoten wilt u veilig kunnen leven. De overheid heeft de plicht om burgers te beschermen en criminaliteit te bestrijden.

Inwoners, winkeliers, scholen, politie en woningcorporaties dragen bij aan goede buurten. Dat zijn buurten waarin jongeren veilig naar school gaan en ruimte hebben om te spelen. Waarin ouders met een gerust hart wonen, werken en winkelen en waarin ouderen zonder zorg over straat kunnen, actief zijn en nog voluit van het leven genieten.

Wat betekent dit voor ons dorp als het gaat om:

2.1 Een veilige samenleving

Ook bij de aanpak van veiligheidsproblemen toont de ChristenUnie haar hart voor de samenleving. Hard waar het moet, zacht waar het kan, maar altijd met een hart. De ChristenUnie heeft aandacht voor slachtoffers en hun omgeving en stimuleert een effectieve aanpak van daders.

De gemeente heeft een actueel veiligheidsbeleid, dat gebaseerd is op onderzoek en ervaringen in de verschillende buurten. Betrokkenheid van inwoners en organisaties is van groot belang bij de analyse van veiligheidsproblemen en bij het stellen van prioriteiten bij de oplossing daarvan.

In een veiligheidsplan staan doelen en verantwoordelijkheden van de samenwerkende organisaties die een rol spelen bij veiligheid. De ChristenUnie wil dat de gemeente invloed kan uitoefenen op het vaststellen van de prioriteiten voor de politie.

De ChristenUnie wil:

- Dat er minstens één keer per jaar overleg is tussen de gemeenteraad, burgemeester, politie en openbaar ministerie waarin gesproken wordt over doelstellingen en resultaten voor een veilig Bunschoten. Daarbij wordt ook verslag gedaan van de inzet van mensen en middelen, onderlinge samenwerking, aanrijtijden en dergelijke van politie, brandweer en ambulances.
- Dat de gemeenteraad een stevige vinger aan de pols houdt bij beleid dat naar de veiligheidsregio's is verplaatst.

Inwoners worden, als oren en ogen van de politie, actief betrokken bij de veiligheid op straat, in de wijk en in huis. Dit kan door de inzet van Burgernet en van internet, zoals WhatsApp-groepen in de wijk.

Cameratoezicht is een prima middel, maar de ChristenUnie wil het beperkt (proportioneel) toepassen en inbedden in goede wetgeving (privacy) en in een goede cyclus van beleid, uitvoering en evaluatie.

De ChristenUnie stimuleert dat inwoners gemakkelijk melding kunnen maken van overlast en van crimineel gedrag, waarbij de politie contact legt met de melder over de resultaten. De mogelijkheid van het anoniem aangifte doen biedt inwoners in sommige gevallen veiligheid, maar is nog onvoldoende bekend. De ChristenUnie vraagt om voorlichting over deze mogelijkheid.

De ChristenUnie hecht aan de rol van de wijkagent als aanspreekpunt voor inwoners. Zowel in de wijk als in zijn coördinerende taak naar andere agenten en de gemeente toe om problemen in de wijk concreet aan te pakken.

De ChristenUnie wil:

- In Bunschoten inzetten op de landelijke norm van 1 wijkagent per 5000 inwoners.
- Behoud van een politieloket in Bunschoten dat doordeweeks dagelijks geopend is.

- Dat de bezetting van de Boa's op peil blijft en waar mogelijk samenwerking met andere gemeenten wordt gezocht.
- Dat inwoners, waar mogelijk, betrokken worden bij het opstellen van het veiligheidsplan en de prioriteiten.
- Dat de burgemeester zorgt voor lage drempels voor het doen van (anonieme) aangifte en voor goede terugkoppeling door politie.
- Dat er voortdurend aandacht is voor overlastgevende situaties, zoals drugs dealen, geluidsoverlast en dat deze zo mogelijk stevig moeten worden aangepakt.
- Dat de kosten van vandalisme worden verhaald op ouders. De gemeente publiceert regelmatig de resultaten hiervan en de omvang van de schade ten gevolge van vandalisme door middel van een 'vandalismemeter'.
- Inwoners betrekken bij de veiligheid in hun directe omgeving door middel van Burgernet, en Buurtpreventie-Apps.

Brandweer

We hebben veel waardering voor de vrijwillige brandweer in Bunschoten. Dit brandweerkorps is in de afgelopen jaren geregionaliseerd en geplaatst onder de Veiligheidsregio Utrecht. Wij willen dat de gemeente zich sterk blijft maken voor het behoud van een goed uitgerust vrijwilligerskorps in Bunschoten.

De ChristenUnie wil:

- Voldoende aandacht voor de veiligheid in Bunschoten, waarbij het gemeentebestuur een stevige vinger in de pap heeft bij het veiligheidsbeleid van de Veiligheidsregio Utrecht.
- Een blijvende inzet van een voldoende sterk en geoefend brandweerkorps, waarbij de gemeente steun geeft aan de plaatselijke vrijwillige brandweer, ook in het regionale samenwerkingsverband.

Drugs en drank

Mensen zijn te waardevol om in drugs, drank, gokken of prostitutie zichzelf, hun vrijheid en waardigheid kwijt te raken.

De ChristenUnie wil het gebruik van drugs actief tegengaan en streng optreden bij overlast. Signalen uit de buurt moeten hierbij zwaar wegen.

Met de invoering van de Drank- en Horecawet van 2013 is de nodige ervaring opgedaan met gemeentelijke handhavingstaken. Deze handhaving vraagt om voldoende beschikbare en goed geschoolde handhavers. Wij vragen extra alertheid op de handhaving van leeftijdsgrenzen. De ChristenUnie wil dat de strijd tegen drankmisbruik gevoerd wordt samen met ouders, scholen, kerken, verslavingszorg, horeca, politie, sportverenigingen en andere betrokkenen.

De ChristenUnie wil:

- Geen verruiming van de sluitingstijden van de horeca in het weekeinde. Beslissingen die worden genomen gaan in overleg met de betrokkenen: horeca, politie, hulpverlening en omwonenden. Betrokken partijen blijven ingeschakeld bij het Convenant Veilig Uitgaan.
- Dat de gemeente voldoende toezichtcapaciteit organiseert voor de handhaving van de Drank- en Horecawet. De gemeente gebruikt hiervoor regelmatig *mystery guests*.
- Dat *Happy hours* in de horeca en reclamestunts voor alcoholische dranken via convenanten of via de Algemene Plaatselijke Verordening aan banden worden gelegd.
- Dat ons dorp zich in de regio en provincie sterk maakt om drugsgerelateerde criminaliteit en overlast aan te pakken.
- Handel en gebruik van drugs niet worden gedoogd.

- Dat Coffeeshops niet worden toegestaan.
- Dat bordelen en escortservices niet worden toegestaan.

Zondagsrust

Mede vanuit het christelijke geloof, gebaseerd op Gods Woord, pleiten wij voor het behoud van de zondagsrust en in het verlengde daarvan voor handhaving van de sluiting van winkels op zondag. Een gezamenlijke rustdag is buitengewoon waardevol in een hectische, soms dolgedraaide samenleving. Mensen moeten in alle rust naar de kerk kunnen gaan. Zij moeten samen met familie, vrienden en buren een vrije dag kunnen beleven. Wij willen ruimte geven voor het geestelijke en sociale leven van mensen.

Wij zien de zondagsrust dan ook als een goede gave van God en niet om mensen te beknotten. Het is zowel voor christenen als voor niet-christenen waardevol om een ritme van werken en rusten te hebben.

De ChristenUnie wil

- Zoveel als mogelijk is, de zondagsrust in ere houden.
- Dat de winkels op zondag gesloten zijn.

Hoofdstuk 3: Zorg

Waar staat de ChristenUnie voor

De ChristenUnie gelooft in een samenleving die is gebaseerd op naastenliefde. Het is belangrijk dat mensen elkaar helpen en voor elkaar zorgen. Tegelijk zorgt de gemeente voor passende ondersteuning en hulp aan mensen, die het op eigen kracht niet redden. De ChristenUnie zet in Bunschoten in op een samenleving waarin iedereen ertoe doet en meedoet.

Wat betekent dit voor ons dorp als het gaat om:

3.1 Volksgezondheid

Gezondheid is van invloed op prestaties op school, op het werk en in de maatschappij. Een gezonde leefstijl is eerst en vooral een verantwoordelijkheid van mensen zelf, maar gaat ook de maatschappij aan. Door te investeren in preventie zorgen we ervoor dat mensen (langer) gezond blijven. Wij willen dat jongeren gezond en vrij van verslaving opgroeien.

De gemeente is verantwoordelijk voor de instandhouding van de (regionale) gezondheidsdienst (GGD) en daarmee voor het uitvoeren van taken op het gebied van de publieke gezondheidszorg.

3.2 Zorg voor kwetsbare burgers

De ChristenUnie is groot voorstander van zorg die dichtbij is georganiseerd. Het streven is dat minder vaak een beroep wordt gedaan op dure specialistische zorg. Daarbij speelt de samenleving, ook wel burgerkracht genoemd, een belangrijke rol. Het beleid van de gemeente is gericht op het stimuleren, faciliteren en onderhouden van die burgerkracht. Kerken en andere maatschappelijke organisaties worden daarbij actief betrokken.

Om tot gerichte oplossingen te kunnen komen is het integraal indiceren een belangrijk vereiste. Bij het indiceren van zorg moet er ook aandacht zijn voor situaties waarbij meerdere problemen spelen. Bijvoorbeeld naast zorg, ook inkomen en werk of schulden. Niet alleen de indicatie, maar ook de organisatie van de zorg is daarop ingericht. De medewerkers van de gemeente, zoals bijvoorbeeld die van het sociaal team en het Zorgloket, hebben in de eerste plaats oog voor de mens.

De ChristenUnie wil:

- Dat bij aanvragen van inwoners voor ondersteuning door de gemeente een gesprek wordt gevoerd met de aanvrager, samen met andere gezinsleden, mantelzorgers of een onafhankelijke cliëntondersteuner.
- Dat de aanvrager actief geïnformeerd wordt en desgewenst onafhankelijke cliëntondersteuning ontvangt.
- Dat de gemeente ervoor zorgt dat het mogelijk is om voor identiteitsgebonden zorg te kiezen.
- Dat de gemeente werkt aan signalering en aanpak van laaggeletterdheid.

Mantelzorgers

Mantelzorgers spelen een belangrijke rol in de ondersteuning van zorgbehoevenden. De gemeente Bunschoten zet zich in om te voorkomen dat mantelzorgers zelf overbelast raken, door de mantelzorgers actief te benaderen en hen te wijzen op ondersteuning, zoals respijtzorg.

De ChristenUnie wil:

- Dat jongeren die mantelzorger zijn optimaal ondersteund worden vanuit de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning), zodat zij gewoon naar school kunnen gaan en vrije tijd hebben.

Vrijwilligers

Ons dorp kent vele vrijwilligers en is trots op al het werk dat deze vrijwilligers verzetten. Vrijwilligers zijn van onschatbare waarde binnen onze samenleving. Daarom wil de gemeente vrijwilligerswerk faciliteren en niet moeilijker maken door extra regels of beperkingen op te leggen.

Daarom kiest de ChristenUnie er voor om als gemeente aan vrijwilligers een gratis Verklaring omtrent Gedrag te verstrekken voor de uitvoering van het vrijwilligerswerk.

Iedereen telt mee en doet mee

Mensen met een beperking moeten mee kunnen doen.

De gemeente zorgt dat haar gebouwen en voorzieningen goed toegankelijk zijn voor alle inwoners. De openbare ruimte en het openbaar vervoer worden op zo'n manier ingericht dat mensen met een beperking zich thuisvoelen in Bunschoten en zich er zelfstandig kunnen redden.

Langer zelfstandig

Steeds meer mensen met een zorgvraag moeten langer thuis blijven wonen. Woningen moeten dus geschikt zijn voor ouderen en mensen met een beperking. De ChristenUnie vindt dat de gemeente daarin, samen met woningeigenaren en woningcoöperaties, een grote verantwoordelijkheid heeft.

De ChristenUnie wil:

- Dat woningeigenaren voorlichting krijgen over het levensloopbestendig maken van hun woning.
- Dat er afspraken komen met woningcorporaties om woningen geschikt te maken voor bewoners die zorg nodig hebben.
- Dat er voldoende aangepaste zorgwoningen zijn, ook voor de groep jongvolwassenen met een psychiatrische achtergrond.
- Dat de gemeente de 'blijverslening' aanbiedt, zodat particulieren hun woning makkelijker kunnen aanpassen.

Ouderen

Ouderen verdienen aandacht en steun. Veel ouderen functioneren prima. Zij kunnen hun weg zelfstandig of met zelf georganiseerde hulp of netwerken vinden. Maar door lichamelijke of geestelijke klachten ontstaat vaak verminderde mobiliteit en wordt eenzaamheid een steeds groter risico. De ChristenUnie zet zich in om eenzaamheid te bestrijden.

De ChristenUnie wil:

- Dat de gemeente zich ervoor inzet om echtparen waarvan één van de partners hulpbehoevend is zo lang mogelijk samen te laten zijn.
- Dat de website van de gemeente 'ouderenproof' is.
- Dat Bunschoten ernaar streeft om een dementievriendelijke gemeente te zijn.
- Dat er aandacht is voor eenzaamheid. Het bezoeken van 75-plussers wordt voortgezet.

Verslaving

Mensen zijn te waardevol om zich te verliezen in verslavingen aan alcohol, roken, drugs, seks en/of gokken. Preventie, onder andere gericht op alcohol en drugs, is belangrijk en moet een plek krijgen in het lokale gezondheidsbeleid. Waar mogelijk worden in vergunningen voor grote feesten en evenementen voorwaarden opgenomen die gericht zijn op het voorkomen van drank- en drugsmisbruik door jongeren.

Opvangvoorzieningen

De gemeente heeft de verplichting mensen die geen dak boven het hoofd hebben, opvang te bieden. Opvang heeft als doel te voorzien in basisbehoeften, mensen tot rust te laten komen en vervolgens te begeleiden naar noodzakelijke hulp en uiteindelijk naar zelfstandigheid.

De gemeente zorgt voor (eventueel tijdelijke) woonvormen voor mensen met een acute woonbehoefte, bijvoorbeeld door scheiding of schulden. Opvang is zo kort en zo sober mogelijk. Cliënten worden zo mogelijk verplicht via een hulptraject stappen te zetten om het eigen leven weer op te pakken.

Betaalbare zorg

De gemeente heeft een grote verantwoordelijkheid voor het toegankelijk maken en faciliteren van zorg en andere vormen van maatschappelijke ondersteuning. Maar zorg en ondersteuning moeten ook betaalbaar zijn. Bij het verlenen van ondersteuning zet de gemeente vooral in op wat nodig is en niet zozeer op waar recht op is. Dat uitgangspunt is ook leidend bij de ontwikkeling van beleid.

De ChristenUnie wil:

- Dat de gemeente zorgt voor beleidsplannen waarin de beoogde effecten van maatschappelijke ondersteuning en jeugdbeleid worden benoemd.
- Dat de gemeente haar beleidsplannen monitort op de beoogde effecten en deze zo nodig bijstuurt.
- Dat overschotten in zorggelden gereserveerd blijven voor zorgdoeleinden.
- Dat van zorgvragers een eigen bijdrage naar draagkracht mag worden gevraagd. Daarbij wordt zoveel mogelijk voorkomen dat dit leidt tot ongewenste zorgmijding.

3.3 Zorg voor vluchtelingen

De gemeente is verantwoordelijk voor goede opvang van vluchtelingen. Nieuwkomers worden zo snel mogelijk opgenomen in de Bunschoter samenleving. Dat begint met het leren van de Nederlandse taal, maar ook dat gaat sneller en beter als nieuwkomers actief deelnemen aan de maatschappij. Huisvesting van statushouders mag niet leiden tot verdringing op de huizenmarkt.

Nieuwkomers moeten zo snel mogelijk deel kunnen nemen aan (vrijwilligers)werk en participeren in verenigingen. Initiatieven vanuit de samenleving die hiervoor georganiseerd worden, verdienen aanmoediging en ondersteuning. Projecten die bijdragen aan kennismaking met de Nederlandse waarden en normen, cultuur en taal worden gefaciliteerd. Belangrijk is tegelijk dat nieuwkomers leren dat de Nederlandse normen en waarden leidend zijn. Overlast veroorzakende vluchtelingen en asielzoekers worden aangepakt en zoveel mogelijk beperkt in hun bewegingsvrijheid.

De ChristenUnie wil:

- Dat nieuwe inwoners van Bunschoten die de Nederlandse taal nog niet voldoende beheersen aan een vrijwilliger worden gekoppeld die hen helpt met de inburgering.
- Dat de Boei, de Genadebank en diaconieën kunnen worden ingeschakeld voor hulp bij het vestigen in Bunschoten.
- Dat via het Taalcafé Kleurrijk Bunschoten signalerend kan worden gewerkt.

Hoofdstuk 4: Werk en Inkomen

Waar staat de ChristenUnie voor?

Het hebben van werk is belangrijk om zelfstandig deel te kunnen nemen aan de maatschappij. Mensen worden niet aan hun lot overgelaten; daarvoor is er een sociaal vangnet. Maar ze moeten ook zelf aan arbeidsperspectief kunnen werken en gestimuleerd worden dat te doen.

Aan het werk

De gemeente stimuleert het bedrijfsleven om zich samen met het (beroeps)onderwijs actief in te zetten voor een goede aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt.

Mensen met een beperking moeten ook de mogelijkheid krijgen om hun talenten in te zetten, of dat nu betaald, of via vrijwilligerswerk is. De gemeente geeft hierin zo mogelijk zelf het goede voorbeeld en stimuleert bedrijven hier actief in.

Maatschappelijk verantwoorde bedrijfsvoering wordt gestimuleerd door middel van social return. De gemeente formuleert daarvoor eenduidige en voor het bedrijfsleven duidelijke eisen. De gemeente doet onderzoek naar de mogelijkheid om social return in regionaal verband te organiseren.

Zogenaamd 'gratis werk' (zoals werkervaringsplaatsen) mag niet in de plaats komen van reguliere arbeidsplaatsen. Misbruik van 'gratis werk' wordt tegengegaan en aangepakt.

De ChristenUnie wil:

- Dat de gemeente, in samenwerking met bedrijfsleven, verantwoordelijkheid neemt voor voldoende participatiebanen.
- Dat de gemeente, in samenwerking met het bedrijfsleven naar kwalitatief goede en voldoende beschutte werkplekken zoekt.
- Dat als de gemeente helpt, er een tegenprestatie mag worden verwacht. Daarbij is het belangrijk dat zoveel mogelijk wordt ingezet op de eigen kennis en talenten van mensen.

Armoede en preventie

Armoede leidt vaak tot sociale problemen en slechtere schoolprestaties en levert veel stress op. De ChristenUnie wil armoede bestrijden.

Voorkomen is beter dan genezen. Daarom moet maximaal worden ingezet op preventie en vroegsignalering. Gezinnen met kinderen verdienen hierbij extra aandacht.

Het gemeentelijk minimabeleid staat niet op zichzelf, maar is een aanvulling op landelijke en lokale initiatieven. Daarbij wordt gekeken naar wat echt nodig is en niet zozeer naar waarop men recht meent te hebben. Armoedebeleid is er zoveel mogelijk op gericht om mensen deel te laten (blijven) nemen aan de maatschappij.

De ChristenUnie wil:

- Dat de gemeente hulp aan minima stimuleert door voorlichting over voor hen bestemde regelingen.
- Dat voor mensen met een laag inkomen naar een passende collectieve zorgverzekering wordt gezocht met een aantrekkelijk tarief en scherpe randvoorwaarden, zoals onder andere een compensatie voor de vaak hogere zorgkosten.
- Dat aan scholen, sportverenigingen en organisaties als De Boei gevraagd wordt alert te zijn op het signalen van armoede bij kinderen en deze te melden bij het (sociaal) wijkteam.
- Dat bij regelingen voor minima de gemeente rekening moet houden met de groep die qua inkomen net boven de bijstandsnorm zit.

Schulden

Om te voorkomen dat voor zowel de mensen zelf, alsook schuldeisers en samenleving, de gevolgen van schulden zich in rap tempo opstapelen, moet de gemeente snelle en toegankelijke schuldhulpverlening bieden. Hulp bij problematische schulden kan voorkomen dat mensen definitief afhaken en aan de (maatschappelijke) zijlijn komen te staan.

Het is belangrijk om schulden te voorkomen. Preventie in de vorm van vroegsignalering en voorlichting dragen daar in belangrijke mate aan bij. Onderdeel van schuldhulpverlening is aandacht voor het gedrag van de schuldenaar: een voorwaarde voor hulp is dat de schuldenaar aantoonbaar gemotiveerd is om schuldenverhogend gedrag aan te passen. Zowel bij preventie als bij hulpverlening wordt samengewerkt met maatschappelijke organisaties zoals De Boei, kerken (diaconieën), De Genadebron en voedselbanken.

Wachttijden moeten zoveel mogelijk worden beperkt en als een schuldhulptraject start, is het belangrijk dat schuldeisers zo snel mogelijk worden geïnformeerd.

De ChristenUnie wil:

- Dat er doelgerichte en laagdrempelige voorlichting over geld en budgetbeheer moet worden aangeboden.
- Dat minimaregelingen zo veel mogelijk toegankelijk moeten zijn voor gezinnen met een gemeentelijk schuldregelingstraject.
- Dat het vroegtijdig signaleren van armoede en schuldenproblematiek een voortdurend aandachtspunt moet zijn.
- Dat schuldhulpverlening zo snel als mogelijk wordt ingezet om mensen schuldenvrij te krijgen.
- Dat wachttijden zoveel mogelijk worden benut. Bijvoorbeeld door mensen 'huiswerk' te geven, maar ook actief samen te werken met maatschappelijke partners zoals De Boei, het Clip, de Voedselbank, De Genadebron of de diaconieën.

Een samenleving met toekomst voor onze kinderen

Waar staat de ChristenUnie voor?

Dat we kiezen voor toekomstige generaties, is voor ons een principiële keuze. Bunschoten moet wat de ChristenUnie betreft een plek zijn waar kinderen en jongeren veilig en toekomstgericht kunnen opgroeien. Daarom willen we ons hard maken voor toegankelijke en betaalbare jeugdzorg. Ook ondersteunen we als gemeente de ouders bij de opvoeding van de kinderen. Maar ook willen we goed en kindgericht (basis)onderwijs, waarbij oog is voor kinderen die extra aandacht of zorg nodig hebben. Goede en toekomstbestendige schoolgebouwen zijn hierin een voorwaarde. Ook willen we als ChristenUnie sport en muziek stimuleren onder de jeugd en zorgen dat alle kinderen hieraan mee kunnen doen. Bunschoten is ook een dorp van tradities. Deze tradities willen we graag behouden en doorgeven aan onze kinderen. Onze bidders en de museumhaven zijn een parel in het dorp waar we trots op zijn en die we moeten behouden. Zo moet Bunschoten een plaats blijven waar het fijn is om te wonen, werken en te ontspannen.

Hoofdstuk 5: Gezin, jeugd en onderwijs

Waar staat de ChristenUnie voor?

Wij zien onze kinderen als schepsels van God. Alleen al om die reden verdienen ze zorg en aandacht. Bovendien heeft de jeugd de toekomst. Ons dorp moet daarom inzetten op veilige gezinnen, scholen en buurten. De ChristenUnie wil dat kinderen die extra ondersteuning nodig hebben deze zoveel mogelijk dicht bij huis en school kunnen krijgen en dat de zorg past bij de identiteit van het gezin.

Wat betekent dit voor ons dorp als het gaat om:

5.1 Zorg voor kinderen en jongeren

Investeren in gezinnen

Sterke en liefdevolle gezinnen zijn belangrijk, zodat kinderen gezond opgroeien en zich kunnen ontwikkelen. Wij vinden het daarom belangrijk te investeren in gezinnen en relaties. In de huidige cultuur zijn de verwachtingen van relaties hoog en is tegelijkertijd trouw in relaties niet vanzelfsprekend. De afgelopen decennia is het aantal echtscheidingen en verbroken relaties fors toegenomen. Voor kinderen is de echtscheiding van hun ouders vaak bijzonder ingrijpend. De ChristenUnie wil daarom dat partners met kinderen tips en adviezen krijgen aangereikt om te kunnen bouwen aan hun relatie en het ouderschap.

De ChristenUnie wil:

- Dat de gemeente samen met professionals uit het veld preventief (v)echtscheidingsbeleid ontwikkelt. Allereerst gericht op het laagdrempelig en vrijwillig versterken van relaties van alle ouders in Bunschoten, maar daarnaast ook op tijdige hulp als een scheiding onvermijdelijk is.
- Dat in Bunschoten de verloskundige praktijk aan ouders prenatale voorlichting biedt die gericht is op de lichamelijke en de mentale voorbereiding op de komst van een kindje.
- Dat er in Bunschoten een kennismakingsgesprek is van een verpleegkundige van de GGD met de jonge ouders na de geboorte van hun kind. Hierin is naast de zorg voor de baby ook aandacht voor de veranderde gezinssituatie en de invloeden daarvan op de relatie van de ouderparen.
- Stimuleren dat in de komende periode de samenwerking tussen verloskundigen, GGD en De Boei wordt versterkt, zodat er een goede aanvullende basisinfrastructuur is voor jonge ouders.

Effectieve ondersteuning

Ouders en kinderen hebben er baat bij dat de juiste zorg op het juiste moment beschikbaar is. Zo licht of zo zwaar als nodig. Hiervoor is nodig dat de zorgvrager en het gezin, samen met de omgeving en professionals een plan maken. In het hulpverleningstraject willen we de eigen kracht en de netwerken van gezinnen inzetten en versterken. Voorkomen moet worden dat te veel hulpverleners zich tegelijkertijd bezig houden met één gezin. Indiceren van zorg gebeurt zoveel mogelijk integraal, waarbij tevens aandacht is voor mogelijke andere problemen (bijvoorbeeld werk en inkomen, of schulden).

Jeugdhulp moet beschikbaar zijn voor alle kinderen en ouders die ondersteuning nodig hebben. Om snel hulp te kunnen aanbieden is het belangrijk om de zorg te organiseren dichtbij plekken waar kinderen verblijven. De gemeente draagt daarom zorg voor een goede samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorg.

De ChristenUnie wil:

- Multiprobleemgezinnen zijn gebaat bij een integrale aanpak waarin betrokken hulpverleningsinstanties nauw samenwerken. Belangrijk is dat er gewerkt wordt met één

coördinator op één gezin die zorgdraagt dat alle plannen van de diverse betrokken instanties gecentraliseerd zijn in één plan en die toeziet op de uitvoering hiervan.

- Bij de inkoop van jeugdhulp wordt niet alleen gekeken naar de prijs, maar vooral ook naar de kwaliteit en mogelijkheden om aan te sluiten bij de identiteit van de zorgvrager.
- Ouders/gezinnen hebben de mogelijkheid om via een PGB (Persoonsgebonden budget) identiteitsgebonden of specialistische zorg in te kopen als de gemeente deze zorg niet heeft ingekocht.
- Om gezondheidsproblemen tegen te gaan en het (sociaal) welzijn te bevorderen, zorgt de gemeente ervoor dat ieder kind de mogelijkheid krijgt om te sporten.
- Er is steun en waardering voor het werk van maatschappelijke organisaties zoals Stichting Voorkom, Stichting De Hoop, Stichting Moedige Moeders, De Boei en Waypoint.
- De gemeente zorgt, samen met de zorgpartners, voor continuïteit van zorg en ondersteuning als jongeren in de jeugdzorg 18 jaar worden.

Kindermishandeling en huiselijk geweld

De gevolgen van kindermishandeling zijn groot. Daarom is het belangrijk dat er extra wordt ingezet op het voorkomen, signaleren en stoppen van kindermishandeling.

Veilig Thuis, het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling, moet laagdrempelig bereikbaar zijn. Voor slachtoffers van huiselijk geweld moet er passende, hulp en/of een veilige opvang zijn. Opvang het liefst op een plek waar alle hulp onder één dak geboden kan worden. De registratie bij Veilig Thuis en bij de politie moet zo zijn dat het duidelijk is welke vorm van huiselijk geweld er speelt. Zo kan er snel passende handhaving en zorg ingezet worden.

De ChristenUnie wil:

- Dat er al bij de zwangerschap screening plaats vindt op hoge risicosituaties.
- Dat het Consultatiebureau (JGZ) begeleiding biedt in het omgaan met huilgedrag van baby's.
- Zich inzetten voor een aanpak van kindermishandeling waarin aandacht is voor preventie en voor het versterken van de interactie tussen kind, verloskunde, onderwijs, wijkteam en Veilig Thuis.

5.2 Onderwijs

Voor kinderen en jongeren is de school een belangrijke plek. Het is een plek waar ze zich cognitief, sociaal en emotioneel ontwikkelen en waar ze andere kinderen en jongeren ontmoeten. De ChristenUnie is voor de vrijheid van onderwijs.

De school is primair verantwoordelijk voor goed onderwijs. Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen. Ouders moeten kunnen kiezen voor een school die aansluit bij de eigen waarden, identiteit en idealen. De overheid stelt zich terughoudend op, is faciliterend en gericht op samenwerking, maar dwingt samenwerking niet af.

Kinderen en jongeren moeten naar school. De gemeente zet daarom maximaal in op het voorkomen van schooluitval en ziet toe op strikte naleving van de leerplichtwet.

De onderwijsbesturen zijn verantwoordelijk voor Passend Onderwijs. Het is belangrijk dat Passend Onderwijs, preventie en jeugdhulp goed op elkaar afgestemd worden.

Voor het versterken van preventie en vroegsignalering werkt de gemeente zoveel mogelijk faciliterend samen met professionals in het onderwijs en in de vroeg- en voorschoolse voorzieningen.

Er is een sterke tendens in de samenleving om kinderen eerder te laten beginnen met leren. De ChristenUnie vindt dat dit een keuze is van ouders zelf. In het geval er sprake is van een

(taal)achterstand, wijst het consultatiebureau ouders actief op de mogelijkheden van vroeg- en voorschoolse voorzieningen.

In Bunschoten-Spakenburg moeten ouders kunnen kiezen voor de meest voorkomende vormen van basis- en voortgezet onderwijs. De ChristenUnie vindt dat in een dorp als Bunschoten-Spakenburg een school voor voortgezet onderwijs moet blijven.

Goede onderwijshuisvesting is een belangrijk vereiste voor goed onderwijs. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat de inrichting van gebouwen aansluit bij moderne vormen van onderwijs. De ChristenUnie is voor de vestiging van een school in Rengerswetering.

Kleine scholen in een kleine kern, zoals de School met de Bijbel in Eemdijk, verdienen het om breder beoordeeld te worden dan alleen maar op basis van het aantal leerlingen. Wij willen daarom maatwerk, zodat de keuzevrijheid van ouders behouden blijft, de kwaliteit van scholen gegarandeerd kan worden en de rol van de school in de leefgemeenschap van de kleine kernen wordt gewaardeerd.

De ChristenUnie is voor het behoud van de vergoeding van het leerlingenvervoer voor ouders die hun kinderen buiten de gemeente naar een school van hun keuze sturen. Zo zorgen we ervoor dat keuzevrijheid in het onderwijs, dat zo'n belangrijk onderdeel van de opvoeding is, ook aanwezig is voor minder draagkrachtige ouders.

Ter voorkoming van problemen bij de overgang van kinderen en jongeren van de ene naar de andere vorm van onderwijs, stimuleert de gemeente samenwerking tussen voor- en voerschoolse voorzieningen en het primair onderwijs en tussen het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs. Met het oog op een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, wordt samenwerking tussen onderwijs, overheid en arbeidsmarkt gezocht en waar mogelijk gestimuleerd.

De ChristenUnie wil:

- Dat de gemeente zich maximaal inzet op het voorkómen van schooluitval.
- Een startkwalificatie voor alle jongeren bij het betreden van de arbeidsmarkt.
- De vestiging van een school in Rengerswetering.
- De vergoeding van het leerlingenvervoer behouden voor ouders die hun kinderen elders naar een school van hun keuze sturen.
- Dat waar mogelijk combinaties met het doelgroepenvervoer worden gezocht zoals bijvoorbeeld regiotaxi's, scholierenvervoer en WMO-vervoer.

Hoofdstuk 6: Kunst, cultuur en sport

Waar staat de ChristenUnie voor?

Cultuur is een belangrijke pijler van ons dorp. In cultuur wordt de historie van Bunschoten en de manier van samenleven van mensen weerspiegeld. In cultuur vinden mensen ontspanning en betekenis. De ChristenUnie ziet er de meerwaarde van in dat groepen mensen gezamenlijk hun vrije tijd besteden en zet daarom in op het ondersteunen van verenigingen rondom cultuur. Daarbij vindt de ChristenUnie het belangrijk dat kinderen zich leren uitdrukken in muziek, dans en creativiteit. De inzet van de gemeente dient gericht te zijn op het stimuleren van deelname aan, kennismaking met en aansluiting van cultuur op het onderwijs aan kinderen en jongeren.

De ChristenUnie pleit voor cultuur en sport in de breedte; bereikbaar en betaalbaar voor iedereen.

De ChristenUnie wil:

- Kunst- en cultuureducatie stimuleren.
- Lokale voorzieningen die bijdragen aan een krachtige en creatieve samenleving, stimuleren.
- Oude ambachten zoals visroken, nettenboeten en het maken van klederdracht behouden.
- Dat evenementen in Bunschoten veilig, gezond en goed toegankelijk zijn. De ChristenUnie wil heldere (subsidie-) afspraken over afval/duurzaamheid, geluid en volksgezondheid (drank/drugs).

Monumentenbeleid en musea

Cultuur legt de verbinding tussen verleden, heden en toekomst. Het bewaren en beschermen van objecten, gebouwen, monumenten, documenten en gegevens uit de al dan niet lange lokale en regionale geschiedenis vindt zorgvuldig plaats. Het behouden van onze Bidders, onze varende monumenten, verdient de aandacht.

De inzet van vrijwilligers is hierbij van groot belang en biedt mensen ook kansen actief te blijven. Wij willen een snelle afronding van de restauratie van de voormalige Zuivelfabriek Eemlandia en daarna gebruik dat past bij de monumentale status van het gebouw.

De ChristenUnie wil:

- Het historische besef onder de inwoners bevorderen, in samenwerking met de Historische vereniging Bunscode en de basisscholen.
- Dat openbare ruimtes, zoals het gemeentehuis, beschikbaar blijven voor kunstenaars.
- Zich in zetten voor het behoud van de stadsweiden.

Bibliotheek

Bibliotheeken zijn van belang voor het leesonderwijs aan onze kinderen en voorzien in een behoefte van volwassenen en ouderen. De bibliotheek in Bunschoten heeft een belangrijke functie in het kader van het stimuleren van de taal. De samenwerking met scholen, kinder- en peuteropvang is daarbij van essentieel belang. De bibliotheek heeft ook een grote rol voor inwoners van alle leeftijden die moeite hebben met lezen en spreken. Er worden veel mogelijkheden geboden door taalcafés waar wordt ingespeeld op het ondersteunen van laaggeletterden, op lees-, schrijf- en digitaal niveau.

De bibliotheekvoorziening staat nog steeds onder druk. Wij willen deze de ruimte geven om zich aan te passen aan deze tijd. Multifunctioneel en innovatief denken kan ook hier de oplossing zijn.

De ChristenUnie wil:

- Onze bibliotheek de ruimte geven om eigentijds te zijn en zich in te zetten voor laaggeletterden door middel van allerlei activiteiten, bijvoorbeeld de taalcafés.
- Onderzoek naar mogelijkheden om de bibliotheek toekomst bestendig te maken door multifunctionele activiteiten waar jong en oud elkaar ontmoeten.

Gebouwen en sportvelden

In het accommodatiebeleid van de gemeente wordt getracht alle verenigingen op een passende en eerlijke maar ook financieel gedegen wijze te bedienen.

Gebouwen worden zo veel mogelijk multifunctioneel benut, enerzijds om het gebruik te optimaliseren, anderzijds om dwarsverbanden tussen scholen, sportverenigingen, kinderopvang, bibliotheek, zorginstellingen, etc. te benutten en samenwerking te versterken.

De ChristenUnie wil:

- Dat de exploitatielasten van accommodaties naar beneden gaan door in te zetten op lagere energielasten door het verduurzamen van gebouwen en lichtinstallaties. Bij nieuwe aanbestedingen willen wij dit nadrukkelijk betrekken in de bouwplannen en bij groot onderhoud hiervoor advies inwinnen. Dit stimuleert tevens de werkgelegenheid.
- Graag regulier overleg met de sportverenigingen.

Sportstimulering

Sporten is niet alleen gezond en leuk maar sport bindt ook samen.

Vanwege positieve effecten op de gezondheid, op de integratie in de dorpsamenleving en op het versterken van de onderlinge sociale contacten vinden wij sportstimulering van groot belang voor alle inwoners van onze gemeente. Daarbij denken we in het bijzonder aan basisschoolkinderen en aan inwoners met een beperking. We ondersteunen de inzet van buurtsportcoaches omdat zij naast sportstimulering ook kijken naar het welzijn van die kinderen in hun woon- en leefomgeving. Verder willen we particuliere initiatieven die zich richten op eigentijdse vormen van sport en bewegen stimuleren.

De ChristenUnie wil:

- Goede voorlichting over de regelingen rondom sport- en cultuurdeelname, zodat deze optimaal benut worden.
- Dat elk kind in Bunschoten aan het einde van de basisschoolleeftijd een zwemdiploma heeft.
- Het deelnemen aan sport voor kinderen, volwassenen en ouderen blijvend stimuleren.
- Particuliere initiatieven die aansluiten op eigentijdse vormen van sport en bewegen stimuleren en kansen bieden.
- Dat er geregeld overleg en contact is tussen de gemeente en de bestaande sportclubs.

Zwemmen en ligweiden

De plaatsen waar gezwommen en gerecreëerd kan worden zijn het strand bij 'Het Kleine Zeetje' en zwembad De Duker. Het strand heeft een mooie ligweide maar op warme zomerdagen is het water door de aanwezigheid van blauwalg vaak niet veilig om in te zwemmen.

Zwembad De Duker heeft een groot onbenut buitenterrein. De ChristenUnie wil op dit terrein graag voorzieningen waardoor het daar goed toeven wordt op mooie dagen. In de afgelopen periode hebben we onderzocht of het aanleggen van een buitenbad een haalbare zaak is. Uit cijfers en ervaringen van omliggende gemeenten bleek dat dit niet meer van deze tijd is en ook niet financieel rendabel te maken is. Wij willen de komende periode onderzoeken of de aankleding van een multifunctioneel buitenterrein mogelijk is.

De ChristenUnie wil:

- Dat de gemeente zich inzet voor een goede waterkwaliteit van 'Het Kleine Zeetje', en zorgt voor een schoon strand.
- Het buitenterrein van De Duker een nieuwe inrichting geven met multifunctionele onderdelen, zoals een spraypark en sportfaciliteiten, zodat het mogelijk is om van dit grote terrein het hele jaar gebruik te maken.

Watersport

Bunschoten wil zich profileren als watersportgemeente. Zowel voor de pleziervaart als voor ons varend erfgoed, onze botters, is het van belang dat het Eemmeer goed bevaarbaar blijft en dat er een oplossing wordt gevonden voor de overmatige begroeiing van waterplanten.

De ChristenUnie wil:

- Dat de gemeente zich inzet om, met zoveel mogelijk partners, de overlast van waterplanten te bestrijden om het Eemmeer goed bevaarbaar te houden.

Muziek

In de afgelopen raadsperiode was er weer ruimte voor muziekstimulering. Door middel van een projectsubsidie kunnen er op de basisscholen introductielessen worden gegeven. Na de introductielessen is er voor kinderen van ouders met een laag inkomen de mogelijkheid om via het cultuurfonds de muzieklessen van hun kinderen vergoed te krijgen.

De ChristenUnie wil:

- De muziekstimulering evalueren en bekijken of het een vast onderdeel kan worden, dat zich herhaalt.
- Dat met name lokale initiatieven en verenigingen de ruimte krijgen voor inzet ten behoeve van muziekstimulering.

Een samenleving gericht op een duurzame levensstijl

Waar staat de ChristenUnie voor?

De ChristenUnie wil zich hard maken voor een groene en duurzame gemeente. We zetten in op verminderen van energieverbruik en we willen dat duurzame energievoorziening de norm wordt. Bedrijventerreinen, woningen en sportaccommodaties moeten energiezuinig worden zodat ze toekomst bestendig zijn. Afval zien we als grondstof waarbij de gebruiker betaalt. Het serviceniveau dient hoog te zijn, zodat het draagvlak om zorgvuldig met het milieu om te gaan toeneemt. In Bunschoten stimuleren we het gebruik van de fiets. Fietsverbindingen kunnen uitgebreid worden waarbij veiligheid centraal staat. Tegelijk is er veel woon-werkverkeer wat het dorp uit gaat. De doorstroom hiervan moet verbeterd worden, Bunschoten moet goed bereikbaar blijven. Bunschoten is een groene gemeente, prachtig gelegen in het open landschap. Hier zijn we trots op en dat willen we vooral zo houden.

Hoofdstuk 7: Economie

Waar staat de ChristenUnie voor?

De lokale overheid speelt, samen met kennisinstellingen, het bedrijfsleven en andere overheden, een belangrijke rol in de versterking van de regionale arbeidsmarkt en de (regionale) circulaire economie. Een sterke economie is een randvoorwaarde en een middel om andere doelen te realiseren. De economie draait niet alleen om groei en consumeren, maar ook om de kwaliteit van leven. Een economie is volgens de ChristenUnie pas gezond als iedereen een kans krijgt en verantwoordelijkheid neemt, als er coöperatieve relaties ontstaan, als werken en vrije tijd in balans zijn, als groei groen is en grenzen kent.

Het midden- en kleinbedrijf (MKB) is onmisbaar voor werkgelegenheid, de lokale economie en voor ontwikkelingen van producten en de leefbaarheid. De ChristenUnie komt op voor ondernemers. De ChristenUnie in Bunschoten wil blijven investeren in goede infrastructuur en betere bereikbaarheid. Ook digitaal. De gemeente moet goede voorwaarden scheppen om lokaal en regionaal alsook (maatschappelijk) verantwoord ondernemerschap te stimuleren. Zij stelt zich op als een partner voor ondernemers.

De ChristenUnie wil:

- Dat alle inzet is gericht op het aantrekken van duurzame werkgelegenheid.
- Dat Bunschoten zich inzet voor goede samenwerking met de provincie en omliggende gemeenten als het gaat om het aantrekken van werkgelegenheid.
- Dat sociale ondernemers een grotere kans krijgen bij aanbestedingen en overheidsinkoop; bij alle aanbestedingen is social return een voorwaarde.
- Dat er voor ondernemers één (digitaal) loket wordt geopend waar ze met alle (aan)vragen terecht kunnen. Dit loket sluit aan bij het provinciale loket.
- Dat het MKB een eerlijke kans krijgt als het gaat om gemeentelijke aanbestedingen.
- Dat bij de herinrichting of renovatie van de openbare ruimte de gemeente ervoor zorgt dat ondernemers nauw worden betrokken bij de werkzaamheden om draagvlak te creëren en de overlast te beperken.
- Dat de gemeente ondernemers niet frustreert, maar motiveert door alle ondernemers binnen 30 dagen te betalen.
- Dat de inkoop van de gemeente zoveel mogelijk lokaal en/of regionaal dient te gebeuren.
- Dat de gemeente initiatieven om breedbandinternet in het buitengebied aan te leggen, als dat mogelijk is, faciliteert.

ZZP-ers

Veel mensen werken tegenwoordig zonder in loondienst te zijn, bijvoorbeeld als zelfstandige zonder personeel (ZZP-er). Soms verdienen zij minder dan nodig is om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien. De gemeente moet wat de ChristenUnie betreft actief gebruik te maken van de wettelijke mogelijkheden om hen zo nodig te ondersteunen.

Het voeren van een bedrijf aan huis moet voor een kleine zelfstandige niet onnodig moeilijk worden gemaakt. Gemeenten kunnen randvoorwaarden, zoals een goede infrastructuur, bevorderen.

De ChristenUnie wil:

- Dat ZZP-ers worden begeleid en praktisch ondersteund, bijvoorbeeld door de beschikbaarheid van goed en snel internet voor de hele gemeente te bevorderen, één gemeentelijk aanspreekpunt voor ondernemers in te stellen en te zoeken naar mogelijkheden voor flexibele huisvesting voor startups.

Duurzame Bedrijventerreinen

De ChristenUnie zet zich in voor de samenwerking tussen ondernemers op de bedrijventerreinen, bijvoorbeeld door het instellen van een zgn. ondernemersfonds/parkmanagement om het gebied up-to-date te houden en verduurzaming te stimuleren.

De ChristenUnie wil:

- Dat de bedrijventerreinen in Bunschoten goede faciliteiten hebben (parkmanagement/gezamenlijke parkeeroplossingen) en digitaal goed bereikbaar zijn (glasvezel).
- Dat bedrijfsterreinen duurzaam worden ingericht. Bij voorkeur functioneren zij klimaatneutraal.
- Dat bedrijventerreinen optimaal zijn ontsloten voor openbaar vervoer en fietsverkeer.
- Zich blijvend inzetten voor de ontwikkeling van industrieterrein De Kronkels-Zuid.
- Dat particuliere initiatieven voor het parkeren van de ambulante handel worden gestimuleerd

Bloeiend centrum en winkelgebied

De detailhandel verandert van aard en structuur. Hierop moet worden ingespeeld, waarbij aandacht blijft voor de leefbaarheid van het centrum en voor sociale veiligheid van winkelstraten (wonen boven winkels). Bij het opstellen van de Centrumvisie is dit een uitgangspunt geweest. De komende periode wordt de Centrumvisie uitgewerkt. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat de betrokken partijen winkeliers, horeca, markthandelaren en bewoners hierin gezamenlijk optrekken. De ChristenUnie vindt dat de politiek zich hierin terughoudend moet opstellen.

De ChristenUnie wil:

- Het winkelgebied in Bunschoten meer concentreren. Winkelbestemmingen worden gewijzigd in woonbestemmingen.
- Geen winkelcentra in het buitengebied (grootschalige winkels/outletcentra) en zo een levensvatbare middenstand overeind houden.
- Dat door een (gezamenlijke) aanpak van winkelcriminaliteit en een goed winkellocatiebeleid de positie van (kleine) winkeliers wordt verbeterd.
- Dat in het centrum een goede voorziening voor het stallen van fietsen wordt gerealiseerd.

Citymarketing

Bunschoten-Spakenburg is een mooi en karaktervol dorp. In de afgelopen jaren zijn er stappen gezet om onze gemeente op de kaart te zetten en te houden. Denk hierbij aan:

- De Centrumvisie, om ons winkelcentrum aantrekkelijk en levend te houden.
- Evenementen, zoals De Spakenburgse Dagen, het Standwerkers concours, De Visserijdag.
- De aandacht voor het behoud van onze botterhaven en vloot.

Bunschoten heeft het hele jaar door en in het bijzonder op de zaterdag veel gasten die onder andere onze zaterdagmarkt en voetbalwedstrijden bezoeken. Ook de pont naar De Eemhof en de fietsboot zorgen voor veel gasten. Wij willen onderzoeken of de pier aan de westkant van de haven nog beter bereikbaar kan worden gemaakt voor rondvaartboten en dergelijke.

De ChristenUnie wil:

- Het pad op de westelijke havenpier verbreden zodat mensen in een rolstoel elkaar kunnen passeren.
- Onderzoeken of de aanlegsteiger aan het einde van de pier voldoende mogelijkheden geeft tot het kunnen ontvangen van rondvaartboten met gasten die ons dorp willen bezoeken.

Recreatie en toerisme

Samen met recreatie- en toeristische ondernemers wordt een plan opgesteld waarin verblijfsrecreatie in en rond Bunschoten wordt gestimuleerd.

De ChristenUnie wil:

- Dat naast de ontsluiting van toeristische trekpleisters wordt ingezet op een optimale ontsluiting van fietsverbindingen, voor zowel het recreatie- als het woon-werkverkeer.
- Inzet op gebiedspromotie, samen met inwoners en lokale ondernemers.
- Een wandel- en fietspad realiseren vanaf Wijdland tot aan de Palendijk.
- Nu het fietspad op de Oostdijk is verbreed, zou het prachtig zijn als het fietspad op het grondgebied van de gemeente Nijkerk ook wordt verbreed. De gemeente spant zich hiervoor in.
- Een wandel- fietspad realiseren langs de Eem en/of door de Maatpolder. Zo mogelijk tot aan de Oude Pol.

Koopzondag

Elke gemeente mag volgens de wet zelf bepalen hoeveel koopzondagen er zijn. Wij zien dat als een ongewenste stap richting een 24-uurs economie. Zo'n economie heeft tot gevolg dat er te weinig sprake is van een gezamenlijk rustmoment. Een collectieve rustdag komt de samenleving ten goede. Vanuit onze christelijke levensovertuiging is de zondag de daarvoor aangewezen dag. God geeft ons niet voor niets zes dagen om te werken en een zevende dag om te rusten. De ChristenUnie is daarom tegen openstelling van winkels op de zondag.

Gezonde agrarische sector

Voedsel is een geschenk van God aan mensen. Boeren werken aan goed en gezond voedsel en werken in nauwe verbondenheid met de schepping. De ChristenUnie is trots op onze agrarische sector en heeft hart voor boeren. Een toekomstbestendige agrarische sector heeft een gezonde economische basis, is innovatief, gaat zorgvuldig om met bodem, grondstoffen en energie en produceert in balans met dier en leefomgeving. Jonge boeren verdienen een goede toekomst.

Voedselproducerende Bedrijven

Bunschoten huisvest veel voedselproducerende bedrijven. De ChristenUnie staat open voor en zoekt samenwerking met aanliggende voedselproducerende regio's zoals de Food Valley.

De ChristenUnie wil deze sectoren ondersteunen, zodat er gemeentelijk, regionaal en provinciaal nieuwe samenwerkingsverbanden kunnen worden gerealiseerd. Zo blijft gezond voedsel in de toekomst ook voor onze kinderen beschikbaar.

Hoofdstuk 8: Energie, klimaat en milieu

Waar staat de ChristenUnie voor?

Wij hebben de taak om zorgvuldig om te gaan met de schepping. Vervuiling van de lucht, verspilling van materialen en uitputting van hulpbronnen vormen een grote bedreiging voor de leefbaarheid, veiligheid en gezondheid. De ChristenUnie zet daarom in op een snelle en volledige energietransitie binnen één generatie. Een schone en circulaire economie levert veel op: een gezondere lucht, een beter klimaat en een sterkere economie. De gemeente heeft hierin een belangrijke taak.

Wij willen zo snel mogelijk af van fossiele brandstoffen en ruim baan maken voor schone energie. Energiebesparing in de industrie, bebouwde omgeving en mobiliteit wordt topprioriteit. Auto's zonder uitstoot en energieneutrale huizen worden de norm. Materialen die de Schepper ons geeft willen wij niet verspillen, maar terugwinnen en hergebruiken. Wij kiezen voor de bescherming van waardevolle natuur en een verantwoorde omgang met ruimte en landschap in Nederland.

Wat betekent dit voor ons dorp als het gaat om:

8.1 Energieke gemeente

Verbinding lokaal-regionaal

Afstemming in de regio is essentieel, zodat je van elkaar kunt leren en slimme coalities kunt smeden (denk aan bijv. warmtevraag vs warmteaanbod). De gekozen technieken voor energieproductie moeten passen bij Bunschoten.

Participatie

Belangrijk is dat omwonenden nauw betrokken worden bij plannen voor energieopwekking, zoals zonnepanelen, en zij moeten kunnen meeprofiteren van de voordelen. Participatie zorgt ervoor dat lusten en lasten eerlijker worden verdeeld. Participatie kan op allerlei manieren: van een gebiedsgebonden bijdrage die terugvloeit naar de lokale samenleving tot een aandeelhouderschap van burgers/coöperatie. Belangrijk is wel dat het participeren voor iedereen bereikbaar is (dus ook voor de kleinere portemonnee). Participatie zou hand in hand kunnen gaan met de levering van groene stroom aan inwoners/bedrijven.

Energievoorziening toekomst bestendige woningen

Inmiddels is de aansluitplicht op gas voor woningen verdwenen. De doelstelling is dat Nederland in 2050 geen aardgas meer gebruikt. Dit betekent nogal wat voor een huiseigenaar. Gemeenten kunnen hier lokaal of regionaal op inspelen door te stimuleren dat hier arrangementen voor gemaakt worden. Een inwoner moet op één plek terecht kunnen voor zowel technische als financiële arrangementen om zijn eigen woning aan te passen aan de toekomst. Bij de aangeboden oplossingen zou het lokale bedrijfsleven een grote rol moeten spelen. Bij het financiële arrangement kan de gemeente een rol spelen (zo mogelijk samen met de provincie) door een revolverend fonds op te richten en daardoor andere investeerders aan te trekken.

Nieuwbouw aansluiten op gas is niet toekomstbestendig. Voor nieuwbouw zijn verschillende alternatieven beschikbaar: ondermeer zijn dat warmte koude opslag (WKO) en de lucht/waterwarmtepomp. Deze alternatieven zijn duurzamer, en in veel gevallen op de lange termijn kosteneffectief.

Zonnepanelen

De ChristenUnie wil dat grote lege daken van gebouwcomplexen en woningen gevuld gaan worden met zonnepanelen. De gemeente zet zich in om energiecoöperaties te starten, zodat bewoners samen met private partijen met elkaar kunnen investeren in zonne-energie.

Energiebesparing industrie

De ChristenUnie wil dat de lokale industrie wordt uitgedaagd om met elkaar een energiebesparingsconvenant te sluiten. Door samen te werken brengen bedrijven elkaar tot ideeën, en zetten ze extra stappen om energie-efficiënt te worden.

De ChristenUnie wil:

- De ChristenUnie wil initiatieven voor nieuwbouwprojecten zonder gasaansluiting stimuleren.
- Dat ons dorp duurzaamheid integraal aanpakt: het onderwerp wordt in ieder beleidsstuk waar het relevant is, meegenomen.
- Dat in de verkeers- en vervoersplannen CO2-emissiereductie integraal wordt opgenomen. Daarbij wordt aandacht besteed aan alternatieven voor de auto, het stimuleren van gebruik van openbaar vervoer en fietsverkeer.
- Dat de gemeente samen met de provincie een strategie ontwikkelt om de energietransitie vorm te geven.
- Particuliere initiatieven (zoals energiecoöperaties) op het gebied van de klimaatopgave stimuleren.
- Dat bij grootschalige energieprojecten de omgeving kan participeren.
- Dat coöperaties rondom duurzaamheid/milieu van inwoners en/of bedrijven worden aangemoedigd.
- Dat inwoners op één plek terecht kunnen voor zowel technische als financiële arrangementen om hun eigen woning aan te passen aan de toekomst. Bij het financiële arrangement kan de gemeente een rol spelen door te zorgen voor een fonds waaruit geleend kan worden.
- Dat de gemeente ervoor zorgt dat de eigen behoefte aan energie duurzaam, binnen de landsgrenzen opgewekt wordt.
- Dat in de komende raadsperiode het gemeentelijke inkoopbeleid volledig duurzaam en eerlijk wordt: 100% schone energie uit Nederland en producten die voldoen aan de regels van eerlijke handel.
- Dat we voor onze openbare straatverlichting gebruik maken van LED-verlichting. Nieuwe ontwikkelingen op dit gebied worden nauwlettend gevolgd.
- Dat het gemeentelijk wagenpark zuinig en schoon moet zijn.
- Dat de biogascentrale een belangrijke bijdrage levert aan het behalen van de milieudoelstellingen. Verplaatsing van de biogascentrale kan alleen in goed overleg met alle betrokken partijen. Daarbij is het tot een minimum terugbrengen van stankoverlast een belangrijke voorwaarde.
- Dat met woningcorporaties afgesproken wordt dat alle sociale huurwoningen op termijn energieneutraal worden.

8.2 Afvalinzameling

De normen voor afvalscheiding worden steeds strenger. In 2020 mag er nog 100 kilo restafval per persoon per jaar zijn. In afval zitten waardevolle grondstoffen die niet verloren mogen gaan. Beter kunnen we afval daarom zien als grondstof. Als afval goed gescheiden wordt ingezameld bij de bron, kunnen de grondstoffen worden aangeboden voor hergebruik. De ChristenUnie vindt dat er voor lastig te verwerken afvalstromen een passende oplossing moet worden geboden.

De ChristenUnie wil:

- Doorgaan met het centraal (in de wijken) inleveren van restafval omdat dit een goede manier is om afval te scheiden. Hierbij wel aandacht voor gezinnen (luiers) en mensen die wonen in hoogbouw.
- Dat het tegengaan van zwerfafval prioriteit heeft.
- Dat de gemeente ook scholen en maatschappelijke organisaties stimuleert om afval te scheiden en hierin zoveel mogelijk faciliteert.
- Dat er wordt meegedaan aan landelijke bewustwordingsacties rond afval, zwerfvuil en compost.
- Dat hergebruik via kringloopwinkels wordt gepromoot.
- Dat het in Bunschoten mogelijk blijft om grofvuil aan te bieden bij een aanbesteding. De huidige knipkaart blijft behouden.

8.3 Toekomstbestendig waterbeheer

'Leven met water' is een thema dat ook de gemeente raakt. Door de toename van versteende gebieden (woonwijken, parkeer- en bedrijventerreinen) en de toename van extreme buien ontstaat de kans op toenemende maatschappelijke en financiële schade. Er moet een plan komen waarin de gemeente en het waterschap het watersysteem als één systeem beschouwen, los van de verschillende verantwoordelijkheden.

De ChristenUnie wil:

- Dat er zoveel mogelijk wordt ingezet op een aparte afvoer van regenwater.
- Dat er de komende raadsperiode een klimaataanpassingsplan komt dat samen met het waterschap en de corporaties is ontwikkeld.
- Dat de gemeente de aanleg van groene daken stimuleert en zelf het goede voorbeeld geeft. Daarmee werken we in Bunschoten aan meerdere doelstellingen tegelijk: waterberging, verkoeling, biodiversiteit en zonnepanelen leveren meer rendement.
- Dat de vervuilde, thermisch gereinigde grond bij de Westdijk zo spoedig mogelijk wordt afgevoerd.

Hoofdstuk 9: Wonen en ruimte

Waar staat de ChristenUnie voor?

Een goed en betaalbaar huis in een prettige wijk is voor ons allemaal belangrijk. De beschikbaarheid van de juiste woningen is helaas niet vanzelfsprekend. Er zijn lange wachtlijsten voor sociale huurwoningen en de behoefte aan betaalbare huurwoningen in de vrije sector is groot. De ChristenUnie wil dat de lokale overheid met toekomstgericht woningbeleid de woningmarkt stimuleert, zodat starters een steuntje in de rug krijgen, er voldoende passende huurwoningen zijn en er ruimte is voor particuliere (nieuw)bouw.

Wat betekent dit voor ons dorp als het gaat om:

9.1 Wonen

De ChristenUnie wil:

- Dat het woonbeleid van ons dorp gebaseerd is op de actuele vraag én op toekomstige ontwikkelingen. In de gemeentelijke woonvisie wordt daarom integraal naar de lokale woningmarkt gekeken en worden de noodzakelijke maatregelen beschreven. Naast woningcorporaties krijgen ook huurdersverenigingen en verenigingen van eigenaren een rol bij het opstellen van deze visie.
- Dat ons dorp een visie ontwikkelt op particuliere huur.
- Dat door middel van een woonvisie met ambitieuze duurzaamheidsdoelstellingen de gemeente een integraal en duurzaam woonbeleid voert. Levensloopbestendige woningen zijn de norm.
- Dat Bunschoten zoveel mogelijk levensloopbestendige woningen en wijken bouwt, ondersteund door een goede infrastructuur (sociaal-culturele activiteiten en zorgondersteuning). Eventuele belemmeringen in de regelgeving worden zoveel mogelijk weggenomen. Renovaties worden door woningcorporaties aangegrepen om woningen levensloopbestendig te maken.
- Dat de komende jaren zal worden ingezet op het afronden van het plan Zuyderzee.
- Zich inzetten op het versneld ontwikkelen van de Rengerswetering waarbij starterswoningen en sociale huurwoningen extra aandachtspunten vormen. Wel blijft het uitgangspunt dat er gemengde wijken gecreëerd worden.
- Dat er voor de vrijkomende grond van de Calvijnschool en de Grondtoon een passende bestemming gezocht wordt.
- De leefbaarheid van Eemdijk bevorderen door woningbouw. De ChristenUnie kiest voor een gefaseerde ontwikkeling van Eemdijk Oost.

Arbeidsmigranten

Arbeidsmigranten die op tijdelijke basis gehuisvest zijn in onze gemeente dienen zich in te schrijven in het GBA. De gemeente onderhoudt hierover nauw contact met de bemiddelingsbureaus, om dit zo goed mogelijk te realiseren.

Het huisvesten van meer dan vier arbeidsmigranten in een reguliere woning in de kernen blijft niet toegestaan. De gemeente handhaaft hier actief op. Initiatieven van bedrijven omtrent huisvesting van arbeidsmigranten worden getoetst door het college. Er vindt geen huisvesting voor de regio plaats en we willen het aantal 'migrantenhotels' limiteren om zo eerst ervaring op te doen met deze nieuwe vorm van huisvesting. Bedrijven en bemiddelingsbureaus worden gestimuleerd deel te nemen aan het convenant huisvesting arbeidsmigranten. Er wordt ingezet op integratie van de arbeidsmigranten die zich hier blijvend vestigen.

Woningcorporaties

Woningcorporaties spelen een rol in de voorziening van goede sociale huurwoningen en de leefbaarheid van wijken.

De ChristenUnie wil:

- de woningcorporaties een rol laten vervullen in het sociaal domein bij signalering (bijv. huurachterstanden) en sociale vraagstukken (bijv. signalen van overlast/huiselijk geweld).
- Dat er in Bunschoten een loket van de woningbouwvereniging aanwezig is dat wekelijks is geopend.
- Zich inzetten om de wachtlijst, voor sociale huurwoningen te verkorten.
- Dat nieuw te bouwen sociale huurwoningen zoveel mogelijk onder eigen inwoners worden verdeeld.
- Dat er uitgebreid onderzoek wordt gedaan om de wachtlijsten te verkorten.

De ChristenUnie wil dat ons dorp woningcorporaties de ruimte geeft om innovatief, vraaggericht en toekomstbestendig te kunnen bouwen, maar vraagt daarbij wel duidelijke kaders via een gemeentelijke woonvisie. In deze woonvisie moet aandacht zijn voor ambitieuze duurzaamheidsdoelstellingen. Tegelijkertijd is het goed als corporaties van de keuzes die zij maken nadrukkelijker verantwoording afleggen aan de lokale samenleving (via hun bewoners, via de gemeentelijke aansturing) en hun rol innemen door maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen in vraagstukken rondom het sociaal domein.

De ChristenUnie wil:

- Inwoners, kerken, scholen en organisaties betrekken bij de verdere ontwikkeling van Rengerswetering.
- Jaarlijks de gegevens over de woningbehoefte actualiseren.
- Dat de gemeente zich inzet voor voldoende woonruimte voor sociaal kwetsbare mensen.
- Onderzoek doen naar de mogelijkheden van dubbel grondgebruik. (Zoals ondergronds parkeren)
- Dat er in nieuwe plannen een paragraaf komt over toegankelijkheid voor gehandicapten.
- Dat er aandacht blijft voor de functie van de groene verbindingszone tussen Bunschoten en Amersfoort. Deze moet zoveel mogelijk worden opgehouden.

9.2 Ruimte

De openbare ruimte is van ons allemaal. Vanouds beheert de gemeente de ruimte, maar dat kan ook heel goed door bewoners gedaan worden. Als de bewoners het zelf doen, wordt de kwaliteit van het groen hoger en de wijk leuker: de wijk wordt beter onderhouden en het versterkt de sociale samenhang.

De energietransitie veroorzaakt een grote impact op onze ruimtelijke inrichting. In het duurzame tijdperk gaan we allemaal iets merken van energieopwekking. De ChristenUnie wil meer aandacht voor de openbare ruimte op de politieke agenda.

De ChristenUnie wil:

- Optimaal voorbereiden op de nieuwe Omgevingswet. De gemeente anticipeert op de invoering van de nieuwe Omgevingswet door het bestuurlijk ambitieniveau te bepalen en te investeren in scholing van ambtenaren en raadsleden.
- Dat, door middel van een (beeld)kwaliteitsplan, er afspraken gemaakt kunnen worden tussen de gemeente en haar inwoners over de openbare ruimte.

- Open landschappen behouden, versnippering voorkomen. Open landschappen mogen niet steeds kleiner worden. Verrommeling, versnippering en opdringerige zichtlocaties langs wegen moet worden tegengegaan.
- Ruimte voor energie. Onderdeel van het nationale plan energietransitie is ook een samenhangende visie op de ruimte voor duurzame energieopwekking. Geen wildgroei, maar zorgvuldige planning met participatie van onderop. De gemeente formuleert daarom in de komende periode haar eigen visie op het energielandschap in Bunschoten.
- Zich inzetten voor voldoende voorzieningen in de wijk Rengerswetering.
- Dat er een onderzoek komt naar de verbetering van de verkeersstromen en parkeerproblemen in de Dorpsstraat.
- Dat bij het herinrichten van de wijk en de groenvoorzieningen buurtbewoners betrokken worden.

Natuur

De ChristenUnie zet zich in voor het behoud van het landschap, de plattelandscultuur en voor de bescherming van het milieu en de biodiversiteit. Natuur is kwetsbaar en kan niet voor zichzelf spreken. Er zijn dus regels nodig om de natuur te beschermen. De gemeente moet bijdragen aan behoud, verbetering en een harmonieuze ontwikkeling van de leefomgeving.

Openbaar groen

Het openbare groen in de gemeente moet goed onderhouden worden. Het huidige niveau van onderhoud moet daarbij het uitgangspunt zijn. Nu er geen chemische middelen meer gebruikt mogen worden voor het bestrijden van het onkruid zien we langs en op de stoepen het onkruid toenemen. Op andere manieren moet dit bestreden worden om het mooie aanzien van het dorp te behouden of te verbeteren.

Onderhoud

De openbare ruimte bestaande uit wegen, straten, pleinen en trottoirs dient goed onderhouden te worden. Bij onderhoud en noodzakelijke werkzaamheden (bijvoorbeeld aan riolering en leidingen) zorgt de gemeente ervoor dat eventuele overlast zo kort mogelijk is en dat werkzaamheden zoveel mogelijk gecombineerd worden.

De ChristenUnie wil:

- Dat bij de inrichting van de openbare ruimte rekening wordt gehouden met (historische) landschappelijke elementen.
- Pleiten voor een revolverend landschapsfonds: Een landschapsfonds waaruit geleend kan worden om de ontwikkeling van landschapsplannen financieel te ondersteunen.
- Dat de natuur zo 'beleefbaar' en toegankelijk mogelijk wordt door aanleg en onderhoud van goede wandel-, fiets- en beleefpaden.
- Dat er extra middelen beschikbaar worden gesteld om het onkruid te bestrijden.

Hoofdstuk 10: Mobiliteit

Waar staat de ChristenUnie voor?

Mobiliteit brengt mensen bij elkaar en is nodig voor een sterke economie. Mobiliteit is in ontwikkeling vanwege digitale innovatie in het verkeer, de financiële houdbaarheid van het huidige openbaar vervoer, de opkomst van elektrische vervoersmiddelen (fiets en auto) en het nog steeds groeiende aantal auto's op de weg.

We kiezen voor verduurzaming van de mobiliteit, vermijden van overbodig verkeer, een betere benutting van de bestaande infrastructuur en het beter met elkaar verbinden van de verschillende vervoerssoorten: auto, publiek vervoer en fiets bij het personenvervoer en sloop- en binnenvaart, spoor en weg bij het goederenvervoer. De lokale overheid heeft de verantwoordelijkheid (samen met de provincie en het Rijk) om te zorgen voor een infrastructuur van een kwalitatief hoog niveau.

De ChristenUnie wil:

- Dat er in het centrum voldoende/meer oplaadpunten komen voor elektrische vervoersmiddelen.
- De aanwezigheid van oplaadpunten voor elektrische fietsen voor recreatieve fietsers bevorderen.
- Dat bij nieuwbouwwijken en herstructureringen wordt gezorgd voor een goede infrastructuur voor fietsers, om het fietsen te stimuleren.
- Dat wegen goed beheerd en onderhouden worden, waarbij het buitengebied niet mag worden vergeten.

Verkeer

Een goede bereikbaarheid in het landelijke gebied is van belang. Bij ruimtelijke ontwikkelingen dienen verkeersafwikkeling en bereikbaarheid integraal te worden meegenomen.

De fiets vormt een uitermate belangrijk vervoermiddel voor de korte-afstandsmobiliteit.

De jeugd onder de zestien jaar is er zondermeer op aangewezen; voor schoolbezoek is er dan ook vaak sprake van grote fietsstromen. Ook voor woon-werkverkeer op korte afstand wordt veel gebruikgemaakt van de fiets. De kwetsbaarste verkeersdeelnemers (gehandicapten, kinderen, bejaarden, voetgangers en fietsers) krijgen bijzondere aandacht.

Veiligheid is een belangrijke pijler onder het mobiliteitsbeleid.

Verkeersveiligheid

De ChristenUnie wil:

- Dat er een goede registratie van ongevallen plaatsvindt, zodat de zogenaamde 'black spots' in beeld komen.
- Dat ons dorp actief meewerkt aan het realiseren van verkeerslessen, bijvoorbeeld op de scholen en bij instellingen.
- Goede politiecontrole op verkeersovertredingen die de veiligheid in gevaar brengen, zoals te hoge snelheid van auto's en brommers en het slechte rijgedrag van brommers en scooters in met name het centrum en op de Oostdijk.
- Dat fietsroutes binnen de gemeente zoveel mogelijk van het overige verkeer worden gescheiden.
- Dat fietspaden worden uitgevoerd in rood asfalt als het fietspad onderdeel uitmaakt van de rijbaan.

- Voor de veiligheid van de fietsers, een goede markering op de fietspaden, met name in het buitengebied.

Het gemeentelijke verkeer - en vervoersbeleid wordt verwoord in het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan (GVVP) en heeft als uitgangspunt de bevordering van de verkeersveiligheid en de bescherming van het milieu.

De zorg voor een doelmatig wegennet waardoor een goede en veilige verkeersafwikkeling kan plaatsvinden is een taak van de overheid.

Burgers zijn gebruikers van de wegen en de parkeervoorzieningen. Hun ervaringen zijn van groot belang voor de overheid voor een betere uitvoering van haar taken. De Verkeerscommissie waarin verkeersdeskundigen en betrokken inwoners zitting hebben, vervult hierbij een nuttige rol.

Burgerinitiatieven van bijvoorbeeld de plaatselijke vereniging Veilig Verkeer Nederland zijn van grote waarde.

De gemeente Amersfoort heeft plannen om de wijk Vathorst-West aan te leggen en daarbij een nieuwe ontsluitingsweg te maken die over het grondgebied van Bunschoten loopt. Wij zetten ons in om te voorkomen dat die weg op het grondgebied van Bunschoten wordt aangelegd en willen dat de weg zo dicht mogelijk langs de A1 aangelegd zal worden. Het verkeer uit Bunschoten mag geen hinder ondervinden van deze nieuwe ontsluitingsweg.

De ChristenUnie wil:

- Aanleg en verbetering van het wegennet en verkeersvoorzieningen op grond van een actuele en integrale verkeersvisie, zoals het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP).
- Een terughoudend beleid wat betreft aanleg van verkeersdrempels en rotondes.
- Een rotonde Oostelijke Randweg/Botter pas laten aanleggen als er ten oosten daarvan bebouwing plaatsvindt.
- Dat de doorstroming van en naar de Oostelijke Randweg verbeterd wordt.
- Dat het fietspad langs de Amersfoortseweg gescheiden wordt van de landbouwweg. De ChristenUnie dringt er bij de provincie op aan om de verkeerssituatie voor de fietsers langs de Amersfoortseweg veiliger te maken.
- Zich inzetten om te voorkomen dat de ontsluitingsweg van Vathorst-West over het grondgebied van Bunschoten komt.

Openbaar vervoer

De gemeente is niet verantwoordelijk voor het openbaar vervoer (ov). Toch moeten de mogelijkheden om invloed uit te oefenen niet worden onderschat. De gemeente stelt zich proactief op richting de overheden die verantwoordelijk zijn voor het openbaar vervoer.

Zo nodig worden verkeersmaatregelen genomen om de doorstroming van het openbaar vervoer te bevorderen.

De ChristenUnie wil:

- Dat het busvervoer wordt geëvalueerd om de kwaliteit te verbeteren.
- Dat het openbaar vervoer wordt gepromoot: bijvoorbeeld via de gemeentegids en de gemeentelijke website etc.

Parkeren

Een terugkerend discussiepunt binnen de gemeente is het parkeerbeleid. Het belangrijkste onderwerp daarbij is de hoeveelheid parkeerplaatsen. De parkeernorm is de laatste jaren omhoog gegaan. De oudere wijken voldoen niet aan de nieuwe norm en die zal ook niet altijd haalbaar zijn. Waar mogelijk wordt bij renovaties of bij herinrichting van de wijk gestreefd de huidige normen te halen.

De huidige blauwe zone, inclusief een gedeelte van het Visrokersplein werkt over het algemeen goed en hoeft wat ons betreft geen uitbreiding. Foutparkeren leidt tot overlast en onveilige situaties. Van groot belang is de handhaving van de blauwe zone evenals het vergunning parkeren. Ook het foutparkeren dient te worden tegengegaan.

De ChristenUnie wil:

- Dat parkeren in ons dorp gratis blijft.
- Dat bij herinrichting van woonwijken ernaar wordt gestreefd aan de huidige parkeernormen te voldoen.

